

इत्यादिकानि रूपाणि सर्वाणि द्रवतिवत् (883) ज्ञेयानि । ¹सावयन्, सावयिष्यन्, ²सूः, सवः, ³आसावः^A, संसावः, ⁴प्रसावः, ⁵प्रसावी, ⁶सुत्, सुतिः, परिसुत्, ⁷सुसावयिषुः-सिसावयिषुः, ⁸सुक्-सुवः, ⁹स्रोतः, इमानि रूपाणि अस्य धातोः विशेषेण भवन्तीति ज्ञेयम् ।

(1981) “स्नेकृ गत्यर्थः” (I-भ्वादिः-82. सक. सेट्. आत्म.)

सर्वाण्यपि रूपाणि भौवादिकचेलतिवत् (555) ज्ञेयानि । “अन्ये ‘षेकृ’ इति विकल्पेन षोपदेशकार्यार्थं पेटुः” इति क्षीरतरङ्गिण्याम् ।

(1982) “स्वन शब्दे” (I-भ्वादिः-827. सक. सेट्. पर.)

फणादिः ।

सर्वाण्यपि रूपाणि ध्वनतिवत् (940) ज्ञेयानि । स्वनः, ¹⁰स्वानः, प्रस्वनी,

1. ‘बुधयुधनशजनेड्प्रद्वसुभ्यो णेः’ (1-3-86) इति ण्यन्तादपि परस्मैपदमेव भवति । ‘णिवश्च’ (1-3-74) इत्यस्यापवादोऽयम् ।

2. स्रवतीति स्रूः । ‘किपि स्रुद्रपरिव्रजा दीर्घश्च इति केचित्’ इति प्रक्रिया-कौमुदी ।

3. ‘श्याद्व्यधासुसंश्रु—’ (3-1-141) इत्यादिना आहसमुपसृष्टाद् अस्माः कर्तरि । संसावः इत्यत्रापि एवमेव । अत्र ‘आश्रुसंश्रु’ इति पठित्वा शुधातोरेव णप्रत्यय इति केचित् ।

4. ‘प्र द्रुस्तुसुवः’ (3-3-27) इति प्रशब्द उपपदे घञ्प्रत्ययः ।

5. प्र उपपदे ‘प्रे लपसु—’ (3-2-145) इति घिनुणप्रत्यये रूपमेवम् ।

6. संपदादित्वात् त्रियां भावे क्प् । ततः तुकि रूपमेवम् इति प्रक्रियासर्वस्वम् ।

7. ण्यन्तात् सनि ‘स्रवतिशृणोति—’ (7-4-81) इत्यभ्यासोकारस्य इकारादेशो विकल्पेन भवति । तेन रूपद्वयमिति ज्ञेयम् ।

8. स्रवति अस्मादिति ‘सुवः कः’ ‘चिक् च’ (प. उ. 2-63, 64) इति क-चिकौ प्रत्ययौ भवतः । ‘एतौ भीमादित्वात् (3-4-74) अपादाने ।’ इति धातुवृत्तिः ।

9. औणादिके (द. उ. 9-62) असुन्प्रत्यये तुडागमे च रूपमेवम् । शोभनं स्रवतीति स्रोतः ।

10. ‘स्वनइसोर्वा’ (3-3-62) इति अप्रत्यययो भवति विकल्पेन । अवभावे घञ् । घञ्पक्षे स्वानः इति । उपसृष्टात् प्रस्वानः इत्येव ।

A. ‘अवश्यायकणास्त्रावाश्चारुमुक्ताफलत्विषः ।

कुर्वन्ति चित्तसंसाधं चल्पणप्रसंभृताः ॥’ भ. का. 6-81.